

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 50/2014-12

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 29. januára 2014 predbežne prerokoval sťažnosť P. K., vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky rozsudkom Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 9 Co 4/2012 zo 7. februára 2013 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť P. K. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 6. augusta 2013 doručená sťažnosť P. K. (ďalej len „sťažovateľ“), vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) rozsudkom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 9 Co 4/2012 zo 7. februára 2013 (ďalej len „napadnutý rozsudok“).

Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ podal na Okresnom súde Bratislava I (ďalej len „okresný súd“) žalobu o náhradu škody spôsobenej pri výkone verejnej moci podľa zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 514/2003 Z. z.“), o ktorej rozhodol okresný súd rozsudkom sp. zn. 11 C 32/2010 z 5. októbra 2011 tak, že žalobu sťažovateľa v celom rozsahu zamietol. Proti označenému rozsudku okresného súdu podal sťažovateľ odvolanie, o ktorom rozhodol krajský súd rozsudkom sp. zn. 9 Co 4/2012 zo 7. februára 2013 tak, že rozsudok okresného súdu potvrdil.

Podľa sťažovateľa krajský súd napadnutým rozsudkom, ktorým potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa, porušil jeho základné právo zaručené v čl. 46 ods. 3 ústavy. Porušenie svojho označeného základného práva vidí sťažovateľ v nedostatočnom a nepresvedčivom odôvodnení napadnutého rozsudku, v ktorom sa krajský súd nevysporiadal s jeho námietkami. V tejto súvislosti sťažovateľ v konaní pred všeobecnými súdmi tvrdil, že mu vznikla škoda nesprávnym úradným postupom Krajského súdu v Banskej Bystrici ako odvolacieho súdu v súdnom konaní vedenom pod sp. zn. 14 Co 97/2005, pretože jeho rozsudok z 13. decembra 2005 sťažovateľ napadol dovolaním a bol úspešný, keďže podľa výsledku dovolacieho konania došlo k jeho zrušeniu. Následne v uvedenej veci rozhodoval opäť Krajský súd v Banskej Bystrici, ktorý mu rozsudkom sp. zn. 14 Co 22/06 z 27. februára 2007 nepriznal náhradu trov dovolacieho konania, hoci bol v ňom úspešný, pretože vo veci samej sťažovateľ nebol úspešný. Takýmto nezákonným postupom krajského súdu mu mala vzniknúť škoda, ktorú si uplatnil v konaní pred okresným súdom a o ktorej neskôr na základe ním podaného odvolania rozhodol krajský súd napadnutým rozsudkom.

Vychádzajúc z uvedených skutočností sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd rozhodol týmto nálehom:

„1. Krajský súd Bratislava rozsudkom č.k. 9Co 4/2012 - 50 zo dňa 7. februára 2012 porušil základné právo P. K. na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím súdu, iného štátneho orgánu či orgánu verejnej správy alebo nesprávnym úradným postupom zaručené v Čl. 46. ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky.

2. P. K. priznáva finančné zadostučinenie v sume 300€, ktoré mu je Krajský súd Bratislava povinný uhradiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

3. Ruší rozsudok Krajského súdu Bratislava, č.k. 9Co 4/2012 50 zo dna 7. februára 2012 a prikazuje Krajskému súdu Bratislava znovu vo veci konať a rozhodnúť.

4. Kancelárii Ústavného súdu Slovenskej republiky ukladá zaplatiť trovy právneho zastúpenia P. K. v sume 150 €.“

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí senátu bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Predmetom sťažnosti je sťažovateľom namietané porušenie jeho základného práva zaručeného v čl. 46 ods. 3 ústavy napadnutým rozsudkom krajského súdu.

Podľa názoru ústavného súdu sťažnosť sťažovateľa je potrebné považovať za zjavne neopodstatnenú.

Ústavný súd z dôvodov procesnej ekonómie upustil od požiadavky preukázania povinného právneho zastúpenia v tomto konaní pred ústavným súdom, pretože dospel k záveru, že ani prípadné doplnenie tejto sťažnosti o uvedenú náležitosť by za žiadnych okolností nemohlo viesť k jej prijatiu na ďalšie konanie, a to z dôvodov uvedených v tomto rozhodnutí.

O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom všeobecného súdu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom všeobecného súdu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať tú sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, realnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie.

Ústavný súd predovšetkým pripomína, že podľa svojej ustálenej judikatúry nemá zásadne oprávnenie preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil (II. ÚS 21/96). Vo všeobecnosti úlohou súdnej ochrany ústavnosti poskytovanej ústavným súdom napokon nie je ani chrániť občana pred skutkovými omylmi všeobecných súdov, ale chrániť ho pred takými zásahmi do jeho práv, ktoré sú z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné (I. ÚS 17/01). Z rozdelenia súdnej moci v ústave medzi ústavný súd a všeobecné súdy totiž vyplýva, že ústavný súd nie je opravnou inšinciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov (napr. I. ÚS 19/02).

Ústavný súd zdôrazňuje, že podľa čl. 51 ods. 1 ústavy domáhať sa práv uvedených v čl. 46 ústavy možno len v medziach zákonov, ktoré tieto ustanovenia vykonávajú. Toto pravidlo sa teda vzťahuje aj na základné právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím súdu, iného štátneho orgánu či orgánu verejnej správy alebo nesprávnym úradným postupom zaručené v čl. 46 ods. 3 ústavy, ktoré možno považovať konajúcim súdom za rešpektované, ak tento postupoval v súlade s ustanoveniami zákona o zodpovednosti za škodu (napr. III. ÚS 322/08).

Podstata základného práva na náhradu škody podľa čl. 46 ods. 3 ústavy spočíva v oprávnení každého domáhať sa náhrady škody spôsobenej v dôsledku nezákonného rozhodnutia alebo nesprávneho úradného postupu. Tomuto oprávneniu zodpovedá povinnosť súdu nezávisle a nestranne vo veci konať tak, aby bola označenému právu, ktorého porušenie sa namieta, poskytnutá ochrana v medziach zákonov, ktoré tento článok ústavy o základnom práve na náhradu škody vykonávajú (čl. 46 ods. 4 ústavy v spojení s čl. 51 ods. 1 ústavy) (obdobne III. ÚS 155/2011).

Inými slovami, právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím štátneho orgánu alebo jeho nesprávnym úradným postupom v zmysle čl. 46 ods. 3 ústavy nie je absolútne, ale v záujme zaistenia právnej istoty podlieha (čl. 46 ods. 4 v spojení s čl. 51 ods. 1 ústavy) zákonným obmedzeniam upravujúcim predpoklady na jej uplatnenie.

Z odôvodnenia sťažnosti možno vyvodit', že k porušeniu základného práva zaručeného v čl. 46 ods. 3 ústavy malo podľa sťažovateľa dôjsť tým, že krajský súd nedostatočne a nepresvedčivo odôvodnil svoje rozhodnutie, pretože v odôvodnení napadnutého rozsudku sa údajne nevysporiadal so sťažovateľovými námietkami uvedenými v odvolaní proti rozsudku súdu prvého stupňa. Sťažovateľ v tejto v tejto súvislosti v sťažnosti namietal, že svoj nárok na náhradu škody odôvodnil aj nezákonnosťou rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici priamo na pojednávaní ešte počas konania na súde prvého stupňa a zároveň vyjadril nesúhlas s názorom krajského súdu uvedeným v napadnutom rozsudku, ktorý konštatoval, že chýba základný predpoklad vzniku zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím, a to samotné nezákonné rozhodnutie.

Uvedené dôvody (aj keď sťažovateľ sa v prevažnej miere v sťažnosti sústredil iba na popis priebehu súdneho konania v jeho veci a aplikáciu príslušného zákona, teda bez náležitých ústavnoprávnych súvislostí) smerujú k námietkam porušenia atribútov základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ktoré však sťažovateľ do návrhu na rozhodnutie (petitu) nezahrnul.

Ústavný súd poukazuje na tú časť odôvodnenia napadnutého rozsudku krajského súdu, ktorým krajský súd reagoval na námietky sťažovateľa:

„Odvolací súd považuje za potrebné zdôrazniť, že rozhodnutie prvostupňového, súdu správne vychádza zo zistenia, že navrhovateľ v tomto konaní uplatňoval nárok na náhradu škody z titulu nesprávneho úradného postupu, nie aj nezákonného rozhodnutia preukazuje to jednoznačne jednak obsah návrhu na začatie konania, podaný na súde dňa 17. 2. 2010 (č. l. 1 spisu) ako aj jeho žiadosť o predbežné prerokovanie, nároku na náhradu škody, doručená Ministerstvu spravodlivosti SR dňa 23. 7. 2009 (č. l. 3 spisu). Z uvedených písomností vyplýva bez akýchkoľvek pochybností, že navrhovateľ v tomto konaní neuplatňoval nárok na náhradu, škody aj z titulu nezákonného rozhodnutia. Odvolací súd sa s právnymi závermi prvostupňového súdu vo vzťahu k nároku na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom v plnom rozsahu stotožňuje a na tieto poukazuje.

Ako už na to poukázal odporca vo svojom vyjadrení k odvolaniu navrhovateľa, nesprávny úradný postup si ako dôvod, vzniku škody nemožno zamieňať s vydaním nezákonného rozhodnutia. Ide o dva samostatné a rozdielne predpoklady vzniku zodpovednosti škody spôsobenej pri výkone verejnej moci, upravené v ust. § 9 a v ust. § 6 zákona č. 514/2003 Z.z.

V prejednávanej právnej veci nebol dôvod na posúdenie navrhovateľom uplatneného nároku na náhradu škody aj z titulu nezákonného rozhodnutia, nakoľko takýto nárok zo strany navrhovateľa v konaní relevantným spôsobom uplatnený nebol. Nestalo sa tak ani na pojednávaní pred súdom prvého stupňa dňa 5. 10. 2011, hoci navrhovateľ vo svojej záverečnej reči uviedol, že svoj nárok uplatňuje nielen z titulu nesprávneho úradného postupu, ale aj z titulu nezákonného rozhodnutia; v tomto štádiu konania už dokazovanie vo veci pred súdom prvého stupňa bolo skončené. Nebolo teda možné účastníkmi navrhovať

a následne zo strany konajúceho súdu vykonávať potrebné dokazovanie na zistenie opodstatnenosti takéhoto nároku z titulu nezákonného rozhodnutia.

... Avšak bez ohľadu na to, odvolací súd v tejto súvislosti považuje za dôležité uviesť, že právny záver súdu prvého stupňa o tom, že pokiaľ by navrhovateľ svoj nárok na náhradu škody uplatňoval z dôvodu nezákonného rozhodnutia bol by v konaní úspešný, nepovažuje za správny. Úspešnému uplatneniu nároku na náhradu škody z titulu nezákonného rozhodnutia bráni jednak skutočnosť, že navrhovateľ z tohto dôvodu nepodal na Ministerstve spravodlivosti SR žiadosť o predbežné prerokovanie náhrady škody - takúto žiadosť podal výlučne z titulu nesprávneho úradného postupu. Predovšetkým však podľa názoru odvolacieho súdu v prejednávanej právnej, veci chýba základný predpoklad vzniku zodpovednosti štátu spôsobenú nezákonným rozhodnutím, a to samotné nezákonné rozhodnutie.

Predmetné rozhodnutie Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 27. 2. 2007 č.k. 14Co 229/2006 - 201 však nebolo zrušené ako nezákonné. Ako vyplýva z obsahu spisového materiálu, na (v poradí druhé) dovolanie navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 27. 2. 2007 č.k. 14 Co 229/2006 - 201 dovolací Najvyšší súd SR svojím rozsudkom sp. zn. 4Cdo 181/2007 - 220 zo dňa 28. 2. 2008 dovolanie navrhovateľa (v danom konaní v postavení odporcu) zamietol, ako nedôvodné.“

Podľa názoru ústavného súdu závery krajského súdu, ktorý ustálil, že žalobou uplatnenému nároku sťažovateľa nemožno vyhovieť, sa nejavia ako svojvoľné alebo zjavne neopodstatnené. Takisto nemožno prisvedčiť názoru sťažovateľa, že krajský súd sa nevysporiadal s jeho námietkami dostatočne.

Nesúhlas sťažovateľa s obsahom napadnutého rozsudku krajského súdu nie je dôkazom o jeho neústavnosti a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť právny názor všeobecného súdu svojím vlastným.

Krajský súd podľa názoru ústavného súdu ústavne súladným postupom vyhodnotil a aplikoval na prípad sťažovateľa relevantné právne normy, na základe čoho dospel k záveru, že sťažovateľ nespĺňa zákonné podmienky na uplatnenie práva na náhradu škody,

pričom tomuto jeho záveru sa nedá vyčítať arbitrárnosť ani svojvoľnosť, takže v konečnom dôsledku nemohlo ani dôjsť k porušeniu čl. 46 ods. 3 ústavy.

Uvedené zistenia boli podkladom na rozhodnutie ústavného súdu, ktorý sťažnosť sťažovateľa už po jej predbežnom prerokovaní odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Vzhľadom na všetky uvedené skutočnosti ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 29. januára 2014